

Tanja Fajfar (Škofja Loka)

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

tanja.fajfar@zrc-sazu.si

JEZIKOVNOKULTURNA USTREZNOST KOT TERMINOLOŠKO NAČELO

Pri oblikovanju terminologije je treba upoštevati terminološka načela, med katerimi so najpomembnejša načelo ustaljenosti, načelo gospodarnosti in načelo jezikovnosistemske ustreznosti. V prispevku bo natančneje predstavljeno načelo jezikovnokulturne ustreznosti, ki pri oblikovanju terminologije ne sme biti spregledano, hkrati pa je pogosto v nasprotju z drugimi načeli, npr. načelom gospodarnosti. Kadar si dve načeli nasprotujeta, naj se o prednostnem načelu odloča v vsakem primeru posebej.

Strokovnjaki načelu jezikovnokulturne ustreznosti posvečajo manj pozornosti, saj je njihovo zanimanje za terminologijo osredotočeno na pojme in njihovo jasno in nedvoumno poimenovanje, ki omogoča učinkovito strokovno sporazumevanje. Terminologijo praviloma uporabljajo ne glede na njeno primernost oz. neprimernost z vidika posameznega jezikovnega sistema. Na drugi strani pa jezikoslovci poudarjajo pomen razvijanja terminologije v domačem jeziku.

Kadar je odločitev za prevzeti termin dobro premišljena, ne sme biti razumljena kot odraz nenaklonjenosti domačemu poimenovanju, ampak kot ustrežnejše terminološko poimenovanje. Kadar pa obe poimenovanji enakovredno označujeta pojem, pa je upravičeno pričakovati podporo domačemu terminu.